

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 11.

Kulisza mellől.

Napról napra jobban érezzük az országgyűlésen történő dolgok izgalma. Most úgy látszik, hogy döntő fordulat következik s szinte óráról órára lessük, várjuk a végkifejlést, mely igen hosszú időre fogja megpecsételni hazánk sorsát.

Ebben a feszült várakozásban hirtelen idegen hang zug fel, mely előtt mellékes a haza válságos helyzete, mert önérdékét látja veszélyeztetve.

A valaha függetlenségi »Egyetértés«, mely ma teljesen az Eötvös-Olay féle klikk lapja lett, a legdurvább felekezeti türelmellenség hangján kiált a haza nagy érdekeiért tusakodó pártokra.

Nem törődik ez sem az alkotmány-nyal, sem a kiegyezéssel, sem a korrupcióval, csak azt látja, hogy a korrupció klikkje, mely ellen a harc folyik, véletlenül reformátusokból áll s ez elég neki, hogy a harc beszüntetését követelje, a haza elleni merényletnek hirdesse eme klikk szétrobbantását és érdekükben a függetlenségiaktól követelje a leszerelést, különben — fenyegetőzik a választásokkal, mert hiszen a függetlenségi kerületek — szerinte — reformátusokból állanak.

Hát eltekintve attól, hogy azok a függetlenségi kerületek a reformátussággal egyáltalában nincsenek össze kötve, hisz Debreczen is két mameluk mellett csak egy függetlenségit választ, azt is a szelidebb fajtából, kinek a nevét hónapok óta

nem hallottuk említeni sem, eltekintve attól, hogy éppen mert igen sokan a protestánsok közül ellenzékiek, az azt mutatja, hogy éppen nem imádói a Bánffy-Tisza klikk elveinek, eltekintve attól, hogy ha a Bánffy-Tisza klikk egzisztenciájától függne a protestantizmus virágzása, akkor a kormánypártban kellene látnunk a protestánsokat, eltekintve attól, hogy a Bánffy ur vallására senki sem volt kíváncsi, csakis cselekedeteire s ezek ellen folyik a harc; kérjük, hogy kinek van joga a protestánsok nevében ilyen badarságot s a felekezeti elfogultságtól szinte messzire szagló kijelentéseket tenni?

Előbb azt gondoltuk, hogy ebben a dologban is annak a titkos jegyzőnek a keze működik, aki azokat a csunya verseket írta valaha Kossuth Lajos ellen és akit azért úgy elítélt Eötvös Károly valaha az országgyűlésen, de akiről kisült, hogy a fotografiája elülről és hátulról is teljesen hasonlít a versein megbotránkozó Eötvös Károlyhoz.

Kisült, hogy a kérdéses cikket nem Carolus írta, hanem Szóts Ferencz, a ref. papnevelő igazgatója, ugyanaz, aki lapjában, a Prot. Egyh. és Isk. Lapban a decemberi számban is panaszkodik a bénító gyámkodás ellen, melyet Tiszák az egyházi ügyekben éppen a politikai téren elfoglalt állásuk súlyával maguknak kiterőszakoltak. A világi urak — írja lapjában — egyházalkotmányi vagy iskolai politikát üztek és szemükben az egyház csak politikai érdeklődés tárgya lett, azaz ezt csak politikai célokra használták ki,

— az egyház belső erősítésére semmit sem tettek, sőt közreműködtek a bajok elmérgesítésében. A legutóbbi évek súlyos veszteségeit is e hatalmas csoport működésének rójjá fel az elfogulatlan protestáns közvélemény.

Ez különben a protestánsok belügye, melynek megítélése hozzájuk tartozik. De hogy a mostani, az alkotmány integritásáért vívott küzdelemben is be akarják vinni a felekezeti érdeket, szomorú jelenség.

Egy ugyancsak vad liberális fővárosi ujság, a B. N. a következő kritikát mondja erről a jellemző kísérletről:

A protestáns érdekek nevében huzzák meg a vészharangot, holott csak egyes személyek és családok hatalmi érdeke van veszedelemben. A katolikus ultramontanizmus veszedelmével rémitgetik a könnyenhivőket, azzal gyanúsítva az ellenzékét, hogy küzdelme a protestáns férfiak ellen irányul és a katolikus felekezeti reakció szolgálatában áll. Ez a furfangos fogás annál merészebb és annál perfidebb, mert ellenzéki mezben is jelentkeznek s ma egy ellenzékinek mondott njság hasábjain is megszólalt.

A mostani rendszernek és az azt támogató érdekszövetségnek ez a frivol kísérlete minden esetre a várt eredmény nélkül fog maradni. Hiszen már nem új ez a játék, a melyet protestáns érdekek nevében űznek azok, a kik a protestáns érdekek védőiként szerepelnek s a valóságban mindig a hatalom javára kívánták a protestantizmust fruktifikálni. Ezért mindig az volt a törekvésük, hogy a protestáns egyházat és a protestánsokat menél nagyobb függésbe hozzák a kormányhatalommal, a mint ez legutóbb a nem katolikus lelkészek kongruájá-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A jó gazdasszony.

Írta: Stella.

— Megnősülök, megnősülök, — mondá Halász Matyi türelmetlenül forgolódva ágyában — mihelyt annyira leszek, hogy elhagyhatom a szobát. Nem is tudom mit kinez már annyit az a doktor, hisz egész jól érzem magam, fölkelhetnék már . . .

A monologizálást az emlegetett belépése szakította félbe.

— Hogy vagy Matyi — kérdé a kölesnös üdvözlés után — jól aludtál az éjjel?

— Meglehetősen. Külömben egészen jól érzem magam, szeretnék felkelni.

— Hogy gondolsz ilyet? Csak nem akarsz visszaesni — tudod, hogy ez veszedelmesebb lehet. Örülj, hogy ép bőrrel szabadultál meg.

— Könnyű neked. Mit tudod te micsoda rettenetes kin az így egyedül lenni. A míg legény ember voltál az anyáddal laktál, most a feleséged van melletted . . . De én . . .

— Haj, mindig mondtam én neked »páros élet a legszebb a világon.« . . . De te a szabadságotad féltetted.

— Kérlek hát szabadíts fel mielőbb és esküszöm az első utam ház-tűz nézni fog vezetni.

— Talán már van is jelöltöd?

— Nincs . . . de az első lányt, a ki előmbe kerül elveszem. Egy feltételt kötök ki csupán, jó gazdasszony legyen. Meggyűlölttem a vendéglőt, az ő válogatott étlapjával, változatos panacsával. Aztán meg kérlek, ez a rideg kiellen szomorú gorgon lakás. Br . . . Csak most látom be, milyen könnyű lett volna ezt a sok szenvedést eltűrni, ha egy gyöngéd kedves asszonyka van az oldalom mellett!

— De hisz az ápolás ellen nem lehet kifogásod. Linkné asszony igazán jól, remekül viselte magát.

— Ugyan hagyd. Ha vizet akartam hust adott, ha meg hust kívántam, bizonyára tejet kaptam.

— Ez más, különben igen okos elhatározás részedről, csak légy türelemmel, 5—6 nap mulva elhagyhatod az ágyat s aztán egy-két hét mulva a szobát. Akkor utána nézhetsz a dolognak.

— Uram fia, hát még körülbelül három hétig leszek elzárva a világtól! Ezt nem bírom ki . . .

— Csak türelem, ha így beszélsz, akkor nem te vezetsz az oltár elé valami bájos kis falusi libácskát, hanem nagy a kaszás téged vezet el oda . . .

— Eh bánom is én . . .

— Kérlek, első komolyabb esetem a tiéd, mint jó barátom csak leszesz annyi tekintettel reám, hogy egy bolondsággal tönkre ne tudd a karriéremet! Nem lennél te sokkal jobb szívűbb vagy.

Néhány rendeletet adott még a tudós dok-

tor az épen belépő Linknének az orvosságok beszedése s az étkezés rendjét illetőleg, aztán egyedül hagyta a dühös beteget.

Künn gyönyörű nap volt. A természet mintha kárpótolni akarná az embereket a tél ridegségéért, kifejtte egész pompáját. A nap erősen tüzött le a járó-kelőkre, a vidám nyüzsgő gyermekesereg — mely ujjongva sietett az iskolából akár a zár alól felszabadult rab, a kalitjából kibocsátott madár — hangosan ad kifejezést örömeinek.

— Nyissa ki az ablakot Linkné, — mondá.

Az asszony úgy tett, mintha nem hallotta volna, motozkált pár perczig még, aztán kiment. Matyi ur dühösen nyomta meg a villanycsengő gombját egyszer-kétszer-háromszor. Hiába, Linkné asszony inkább szótfogadott az orvosnak, mint gazdájának. Hagyta hadd csengessen, rá ér gondolta magában. A beteg meg, midőn látta, hogy eredménytelenül hívja gazdasszonyát, leszállt az ágyról. Hiszen ettől a rossz zárt levegőtől még betegobb lesz. Az ágyban erősekk érezte magát, de azonkívül látta csak mennyire tönkretette ez a kis tüdőgyulladás. A hatalmas, erőteljes férfi támogatás, fogózkodás nélkül nem birt egy lépést sem tenni. Feje szédült, lábai inogtak alatta. Kimerülten, fáradtan jutott a pamlagig, hol megpihent. Így találta a belépő Linkné.

— De az Istenért hát mit gondol a Te-kintetes ur? Leszállni az ágyról és idáig jönni! Nem értem, hogy lehet ilyen könnyű elméjű, látszik, hogy nincs a ki megszírassa ha menny-

nak rendezésénél is kitűnt. Az igazi protestáns érdekeknek, a protestáns egyház függetlenségének igazi védői akkor heves támadásokkal illették a törvényjavaslatot azért a rendelkezéseért, a mely feljogosítja a kormányt, hogy az állami segítséget, a bírói eljárás minden garanciája nélkül, politikai megbízhatatlanság czímén megvonhassa. És akkor a kormány részéről történt egy kis elszólás, a melyből megtudhatták a magyar protestánsok, hogy az eredeti javaslatban benne volt a közigazgatási bíróság legfelsőbb döntésének a garanciája, de ki maradt belőle — Tisza Kálmán javaslatára. Ebből megtanulhatták a protestánsok, hogy milyen protestáns érdekeket védnek azok, a kik ma is a felekezeti érdekek nevében szólítják csatasorba a protestánsokat a Bánffy-kormány védelmére. A kísérlet kissé frivol, de nem veszedelmes. Épp oly kevésbé, a mely kevésbé van veszedelemben a protestantizmus. A protestáns egyházat nem fenyegeti semmi és Bánffyt meg nem menti semmi.

Még erősebben ir Szóts Farkas ellen a M—g tegnapi számában *Marjay Péter* a létai tiszteletes.

Ami pedig azt illeti, hogy Eötvösök lapja támogatja ezt a kirívó felekezeti türelmetlenséget, azon nincs mit csodálkozni, különösen most, mikor kiszült, hogy a kompromisszum létrejöttét is megakadályozni iparkodik.

Ez a klikk eddig is minden nyílt haladásban kerékkötője volt az ellenzéknek. Most későn dugja a kormány az ellenzék szekérének kerekei közé ezt a kerékkötőt. Nagyon sebesen halad már ez a szekér, sok mindent elgázolt már s nem a szekér fog megállani, hanem a kerékkötő törik majd el.

Valószínű, hogy így a klikkből disszidens lesz.

Akkor aztán álljanak meg egy perczre a kormány disszidensei előtt és hasonlítsák össze velük magukat.

Azok disszidensek lettek pártjukkal szemben az elvért, ők disszidensek az elvvel szemben a klikk érdekért.

Ennek a klikknek a munkája ez a párt-

bomlasztó kísérlet, nem a protestánsoké, akiknek nagyon is a szájukon van még az ize, éppen ennek a Bánffy—Tisza-klikk eljárásának, melylyel az egyházipolitikában tanusított támogatásukat oly pompásan viszonzolták, hogy több dunántuli esperesi kerület a néppártba akart belépni miatta.

Mily pompás és könnyű is volna minden megoldás, ha Bánffy kormányzása mellett csak Eötvös volna az ellenzék.

A képviselőház bizottságaiból.

A képviselőház állandó igazolási bizottsága Kubinyi Árpád elnöklele alatt tartott mai ülésében vizsgálat alá vette *Schmidt József* Zólyom megye Besztercebányai választó kerületben megválasztott képviselő megbízólevelét. A megbízó levélül szolgáló választási jegyzőkönyv egy tartalmára, mint kiállítására nézve megfelelővé, a törvény és házszabályok követelményeinek, a bizottság *Schmidt Józsefet* a kérvényezhetésre megszabott harmincz nap fentartásával igazolt képviselőnek jelentette ki s megállapodásának a Ház elé terjesztésével *Psik Lajost* bizta meg. — A képviselőház gazdasági bizottsága *Madarász József* korelnöknek elnöklele alatt ma ülést tartott, a melyen elintézték a Ház egyik hivatalnokának fizetési előleg tárgyában benyújtott kérését, felhatalmazta egyúttal az elnökséget, hogy rendkívüli s teljesen indokolt esetekben, a szolgálati szabályok által megállapított kereten belül, előlegeket utalványozhasson a bizottságnak utólagosan teendő jelentés mellett. A bizottság ülésében részt vettek *Csávossy Béla* háznagy, *Molnár Antal* bizottsági jegyző és előadó, gróf *Vass Béla*, *Kobek István* és *Oláh József* bizottsági tagok.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 11.

A technikai obstrukció folyik tovább. De ez ma már nem a harc, hanem a béke eszköze, folytatják az obstrukciót azért, mert nem akarja, hogy a parlament érdemleges ta-

nácskozásai folyamán olyan incidensek merüljenek fel, a melyek a békére veszélyesebbek lehetnek minden obstrukciónál. Tudvalevő dolog, hogyha a szavazások megszűnnének, a napirend első tárgya az volna, hogy miféle állást foglaljon a képviselőház a kvóta ügyében hozott királyi döntéssel szemben. Maga ez a kérdés igen sok gyuananyagot rejt magában és könnyen lángra lobbanthatja a szenvedélyeket és megsemmisítheti a béke immár igen szép fejlődésnek induló palántáit.

Bármilyen paradoxonnak lássék is tehát, mégis tény, hogy az obstrukció ezuttal — a békét szolgálja. Ama sok különös fordulat között, melyet a magyar politikai közélet az utóbbi időben produkált — ez kétségkívül a legkülönösebb.

A békés obstrukció azonban külsőleg semmiben sem különbözik a háborús obstrukciótól. Módosításokat nyújtanak be a mult ülés jegyzőkönyvéhez — és e módosításokra névszerinti szavazást kérnek.

Ma öt ilyen módosítást nyújtottak be, ezek közül voltak olyanok, melyek a módosítónak nagy leleményességéről és jó humoráról tettek tanuságot és a melyeket az egész Ház jóízű derűtséggel fogadott.

Elsőnek *Polónyi Géza* jelentkezett, aki kifejtette, hogy mennyire kívánatos volna, ha a jegyzőkönyvek stílus tekintetében minden tekintetben megfelelnek a magyarosság követelményeinek. Ehhez első sorban az volna szükséges, hogy a hónapok nevei nem a Gergely-naptár latin szavaival, hanem magyar kifejezésekkel jelöltetnének meg. Azt hiszi, hogy ezt a korelnök, aki oly nagy bajnoka a magyar-ságnak és az idegen szavak kiküszöbölésének, üdvözlőné majd a legmelegebben. Azt a módosítást ajánlja tehát, hogy a jegyzőkönyvbe ne azt írják, hogy *január* hava, hanem azt, hogy *tél* hava. Ez indítványa felett névszerinti szavazást kér.

Madarász apó látható kedvteléssel, az egész Ház pedig kitörő derűtséggel fogadta ezt a nevezetes módosítást.

Szluha István következett most, a ki jó katolikus létére, a ki január hónap helyett a katolikus naptár megjelölését kívánja és a jegyzőkönyvbe *«Vikereszt»* hava kívánja iktatni névszerinti szavazás útján.

Kubik Bélának pedig az a kívánsága, hogy a házszabályok 217. szakasza alapján *Barabás Béla* tegnapi *interpellációját* szószerint vegyék bele a jegyzőkönyvbe. Kérvén ez indítványa felett a névszerinti való szavazás elrendelését.

Blaskovics Ferencz a következő módosító, azt akarja, hogy a jegyzőkönyvbe a helyett

béli Isten magához szólítaná, nem is törődik az életével semmit.

A beteg nehezen lélegzett, arca hol pirosra, hol halálsápadtra vált. Az asszony részvételt nézte.

— Lássá a Tekintetes ur, most megint rosszabbul van, minek kellett ez? Jöjjön az ágyba — folytatá, beteg urat erős karjaival felemelve s fekhelyére segítve — és fogadjon szót az orvos urnak ha meg akar gyógyulni.

Mint egy gyermek hagyott magával mindent tenni, csak most látta, mennyire igaza volt barátjának a dokornak. Fáradtan dőlt párnái közé és csakhamar elaludt. Álmában mellette volt az jóteknony angyal, kinek egy gyöngéd szeretetteljes tekintete, puha kezeinek egy érintése már maga a gyógyulás volt számára. Jó későre járt mikor felébredt. A nyugodt álmom olyan üdítőleg hatott reá, hogy sokkal erősebbnek érezte magát. Kedves álmát ismét és ismét maga elé idézte. A cynikus, megcsontosodott aglegény különös eilágyulást érzett. Most már szilárd elhatározásává lett a dokornak csak sebtében tett kijelentése. A javulás rohamosan haladt előre sokkal hamarabb elhagyhatta a szobát mint gondolta.

A betegsége alatt sokat gondolt arra, hogy tulajdonképen ki is legyen az, a ki hátralevő életének örömét és bánatát megosztja. Hisz volt neki nő ismerőse, barátja elég, de hát ezek közül egy sem felelt meg. Nagyon is modern nagyon is művelt valamennyi. Már pedig ő végtelenül szerencsétlenül érezné magát olyan asszony oldalán, a ki cigarettázik, byczik-

lizik, aztán jourokat ad, a hol rettenetes flirtelezés folyik.

Házias, egyszerű, szerény leányról álmodott, akinek a háza és az ura legyen mindene. Anyja jutott eszébe, még élénken emlékében volt az a szelíd, finom lelkületű asszony, akinek pusztá megjelenése, egy tekintete lebilincsel, lecsendesítette a legvadabb, a legháborgóbb kedélyeket. Ilyen asszonyt szeretett volna, ilyen mellett érezte, hogy boldog lesz.

Igen ám, de hol talál ilyen leányt a mai felvilágosodott, előre törő ideges modern korban? Felkutatta összes emlékeit és hosszas gondolkodás után eredményre is jutott. Most emlékezett csak egy szende bájos kis leányra, akit Gyuláéknál a vadászaton ismert meg, unoka huga volt neki, ha jól tudja. Ő maga szolgált fel a vacsoránál s mikor hozzakerült a tállal, mindig elpirult. Jól emlékszik, olyan áhitattal hallgatta mindan szavát, olyan csodálattal tekintett reá, miat egy felsőbb leányra szokás. És akkor ő mindennek semmi fontosságot nem tanusított, pedig . . . Szinte sajnálta, hogy oly sokat mulasztott, minden pillanatot elveszítettnek hitt azóta, mióta ezt a szende gyermeket nem látta. Azóta nem is élt, csak szenvedett, hiszen azon a vadászaton szerezte ezt a tüdőgyuladást, mely 5 hét óta elszigeteli a világtól.

Milyen boldog volt, hogy megtalálta azt, aki mindama szeretettel, gyöngédséggel fogja őt körülvenni, melyben anyja hajdan édes apját részesíté.

Este felé járt az idő, ilyenkor a beteg mindig nyugtalanabb szokott lenni, szegény

Linknének ugyancsak fel kellett fegyverkezni a láztól kinzott ember szekaturái ellen. Most igaz, hogy a hőmérő 38.7 mutatott, sokkal nyugodtabb volt. Az ápolónő nagyokat nézett a gyöngéd, beczégető szavakra, miket az orvoság beadásánál, vagy egy horogtás kieserlésénél kapott. A láz segítségére jött az amugy is felizgatott képzeteknek, s a szikár, ránczos képű, szurós tekintetű ápolónő üde, bájos ifju nő alakját öltötte fel.

Másnap első dolga volt Gyulát magához hivatni, ki meglepetve hallgatta barátja elhatározását.

— Hát ha gondolod — mondá — hogy boldog léssz vele, vedd el. Juliska maga a megtestesült jóság, szerénység, arról biztosíthatlak téged. Ha ez kielégít téged . . .

— Oh csakis ez! Ez az amit leendő nőtől első sorban kívánok. Hanem hozzám jön-e? nem fogja-e visszariasztani az én kopaszodó fejem s jelenlegi állapotom?

— Hisz' remélhetőleg csak nem most akard megkérni, még fel sem kelhetsz néhány napig. Csak nem akard hogy hozzád jöjjön ház tűz látni? Hahaha . . . Olyan sürgős lett egyszerre?

— Ne erről beszélj kérlek, hanem arról, vajjon hozzám jön-e?

— Hát végre is én nem tudhatom, de azt hiszem, hogy igen . . .

Ez a remény egész új életre keltette a beteget, rohamosan haladt a javulás a teljes gyógyulás felé. A mint csak elhagyhatta a szobát jól felöltözött s kihajtatott a csegődi pusz-

hogy «egyelemi kör», az tétessék, hogy «egyelemi ifjusági kör».

Végül Hoch János állott fel, hogy kijavítsa Polónyit. Ő ugyanis úgy találja, hogy a «tél hava» nem elég magyaros. E helyett ezt ajánlja, hogy: *tél hónapja*.

A Ház ezt a módosítást is zajos derült-séggel fogadja.

Az elnök mind az öt módosításra elrendeli a névszerinti szavazást.

A szavazatok össze fognak számíttatni. (Megtörténik.)

450 igazolt képviselő közül elnök nem szavazott. Igennel szavazott 1, nemmel szavazott 118, távol volt 330 és így 117 szótöbbséggel a módosítvány nem fogadtatott el.

Elnök: Most t. képviselőház, volna még egy névszerinti szavazás Hoch János képviselőindítványa felett.

A helyzet.

Egy időre az ellenzék vette át a vezérszerepet a politika terén, hogy megszabja a kibékülés törvényeit. A kormány és pártja pedig ezalatt várakozó álláspontot foglal el s legfeljebb mérlegeli azon békepontokat, melyek az ellenzéki pártkörökből a hir szárnyain a Lloyd klubba jutottak.

Az ellenzék tógás consulja pedig nem-sokára előadja a valódi békepontokat.

— Itt hozom nektek a háborút, vagy a békét. Válasszatok.

Hogy mit fog rá felelni a büszkeségéből jócskán vesztett Carthágó — az még ugyan kétséges, de alapos a remény, hogy a parlament béke nonsokára helyre fog állani és egy új miniszterium rekonstruált politikai erkölcsökkel és eszközökkel fogja eltüntetni a jelen nyomoruságát.

Ujabb értesüléseink a politikai helyzetről a következők:

A koalíciós miniszterium.

Főleg azt hangoztatják és pedig nemcsak az ellenzéken, hanem a kormánypárton is, hogy az elvi megállapodások keresztülvitelére kellene személyi garancia is. A kormánypárton még azt is beszélék, hogy ime *Szilágyi* nemcsak a

kompromisszumot csinálja meg, hanem mindjárt a szabadelvű párt további programját is és a párt egyszerű végrehajtó lesz. Ezért hangoztatják annak szükségét, hogy még az átmeneti kabinet is koalíciós kabinet legyen, minő sokkal kisebb jelentőségű viszonyok közt, tisztán a választási reform céljából Ausztriában a Windischgrätz-kabinet volt. Első sorban csak arról beszéltek, hogy *egy disszidens legyen belügyminiszter*, utóbb a disszidensek hangoztatták, hogy a *nemzeti pártnak* is van nagy része az újításokban és így őket is illetné egy tárcza. Szóval beszélnek koalíciós kabinetről egyelőre pártfuzió nélkül. Az átmeneti kabinet elnökéül tegnap *Wlassics* Gyulát emlegették, de ez a jelöltség a szabadelvű párt ellenzésén törik meg. Lukács és Darányi pedig vonakodnak az elnökséget elvállalni, úgy hogy ez ma nyílt kérdés, melynek során a folyosó bőségesen kombinál.

Végül felemlítjük, hogy a formai dolgok se maradjanak el, hogy az ellenzék vezérférfiai ma fél 11 órától késő délig tanácskoztak a képviselőház 1. számú tanácsstermében és hogy az értekezleten ugyanazok voltak jelen mint a tegnapi tanácskozásnál.

A mai tanácskozás célja csak a postulatumok precis formulázása volt, a fent kifejtett elvekkkel illetőleg pontozatokkal már tegnap tisztában voltak.

A határozatot irásban Szilágyival közlik, a ki viszont át fogja adni a miniszterelnöknek, a ki egyelőre — mig Bécsből visszajön — nem is tárgyal tovább, miután az ellenzék az ő feltételeit elfogadta, az ellenfeltételeket pedig csak ad referendum veszi a korona számára.

A döntés tehát ismét a koronán áll.

A békepontok.

Budapest, január 11. (Saj. tud. táv.) Az ellenzéki delegátusok ma déli ülésén a következő béke-feltételek lettek megállapítva:

1. Provizórium, sikertelenség esetén azonban 1903-ig a gazdasági téren statusquo, de az *önállóság elvi kijelentésével*. Ha azonban ekkor sem jöhet létre Ausztriával a megállapodás, úgy az önálló vámterület lép életbe.

2. A kuriai bíraskodás.

3. A választási törvény revíziója és a cenzus egységesítése.

4. Az incompatibilitás szigorú keresztül vitele és végre, mint már említettük, a koalíciós miniszterium.

Még egyszer végig futva e pontokat, abban feltaláljuk mindazt, ami az ellenzékre nézve méltányos, a parlamenti viszonyoknál fogva igazságos és a közéletre nézve pedig jóhatású és mindenekelőtt pedig e pontok olyan természetűek, hogy az uralkodópárt kivételképpen önzéséből bizvást belenyugodhat.

A kiegyezés megoldása jelenleg most alig képzelhető másképp, mint ahogy azt a békepontok tanácsolják. Négy évi időtartam elég idő arra, hogy az izgatott kedélyek csituljanak s majdan képesek legyenek arra, amire most nem képesek többféle okoknál fogva, a kiegyezés ügyeinek nyugodt tárgyalására.

A többi pontokhoz sem fér szó. A nemzeti párt programjába vette fel s folyton a felszínen igyekezett tartani e tételket.

Pester Lloyd támadása.

Budapest, január 11. (Saj. tud. táv.)

A *P. L.* ismét támad, ezuttal azonban nem saját pártját, hanem az ellenzékét, még pedig a már ismert béke feltételei miatt.

A békepontok közül elfogadhatatlannak találja azt, a melyik a miniszterelnöki és belügyminiszteri állásokra nézve tartalmaznak megkötést. Ez a garancia sulyso a szabadelvű pártra nézve, véleménye szerint.

A békepontok a szabadelvű pártkörben.

Budapest, január 11. (Saját tud. táv.)

Az ellenzék békepontjai a szabadelvű-

tára. Mikor berobogott a kapun, az udvaron egy könyékig felgyürközött bekötött fejű karcsu alak futott keresztül. Később tudta meg, hogy Juliska volt, pulykát koppasztott éppen s hogy vendég érkezését látta, sietett öltözködni.

Az eljegyzést a lakodalom gyors egymásutánban követte s Matyi ur csakhamar élvezte a házasi élet örömeit. Egész paradicsom volt az élete, a felesége főztjét ette — s milyen remekül főzött ez az asszony. Soha életében olyan omlós jóízű pecsenyét, ilyen remek tésztákat nem evett. Aztán meg az a rend az a tisztaság a mi házuknál uralkodott. Az a kényelem a mi körülvette. Csak egy hibája van az asszonykának, kissé pedáns, no de majd leszoktatja róla

Folytak a napok, a hetek boldog megelégedésben, azaz csak egyikrésről. Matyi urnak kezdett unalmassá lenni a dolog. Az ifju asszony csak otthon érezte magát jól, a társaság kimerítette, aztán meg mint gyakran mondá, sok gondot s még több dolgot adott neki. És a városiak flirtelése sem vonzotta. Azért csak az urával találta magát legjobban. Igaz, hogy sok baja volt vele, mig egy kis rendszeretetre szoktatta. Hyenek a későn nősülő emberek, nehezen hajlanak a jó szóra.

Matyi ur megkezdte unni ezt az egyhangú boldogságot, ezt a pedáns rendszeretét. Lassanként eljárógatott a klubba, a legénykori mulatóhelyére s gyakran hetek multak és ő egy-két óra előtt haza nem került.

— Nos — szólítja meg egy ilyen alkalommal doktor barátja, ki faluról jövőn egy bete-

gétől, betért az éppen utba kerülő vendéglőbe, hol Matyi urat bor mellett bóbiskolni találja.

— Az hát a rend? fiatal házsnak ilyenkor itt a helye?

— Hja barátom — hangozott a felelet — megváltozott a világ. A férj nem ur a maga házában, hanem rabszolga.

— Olyan bájos kis asszonykának szívesen rabszolgája az ember, legalább én azt tartom. Különbben az ilyen rabszolgának, a ki éji 2 órakor is a vendéglőben hallgatja a cigányt, nincs is rossz dolga.

— Mit tudsz te pajtás! Mikor a szegény munkában kifáradt ember hazatér pihenni, elfeledni a gondokat a miket a létérti harc okoz és . . .

— Oh de tragikusan veszsz mindent!

— Oh dehogyan veszsz tragikusan, dehogyan! Hisz otthon nincs egy percnyi nyugalom!

— Csodálatos, a feleséged éppen nem látszik Xantippének.

— Nem is az. Csak rémségesen jó gazdasszony. A jó ég mentsen meg mindenkit egy jó gazdasszonytól. Az ember egész nap nem hall egyebet: ide ne lépj lelkem, mert felpattan a lajós. Ott ne füstölj kérlek, árt a függönyöknek, egész megfeketednek. Ne tedd edesem a hintaszék számolyára a lábad, a himzés felborzolódik. Oh maga rossz ember, mindig rákönyököl a peluche milióra, már egész tükrös lett. Jaj nekem, hogy összezsírozza az asztalkendőt, akár egy kis baba, pedig a mosás nagy dolog ám, de mit tudjátok ezt ti férfiak. Kérlek, tedd el a kalapjaidat, minden fogason

egy másikat talál az ember. És mit tudom én még mi és mennyi kifogása van ellenem! Ez, hidd el barátom, türethetlenné teszi az életet. Aztán meg folyton csak otthon szeret ülni, nem érdeklí semmi, a mi a házon kívül esik! Cso-dálkozol-e hát ha itt látsz?

A doktor nem felelt semmit, hanem elhárította tőle telhetőleg segíteni a bajon. Az asszonykát fel kell világosítani a dolgok állásáról, hiszen így teljes roskadás áll majd be köztük, gondolta. Kár lenne mindkettőjükért. Kihajtatott a csapódi pusztára, elmondott az asszonyka nevelő szüleinek mindent. Gálboryné megjed, testvére árvájának sorsa szíven fekkdt. Juliska férjhez menetelekor sokkal fiatalabb volt, semhogy meggondolhatta volna a lépés fontosságát, melyet tenni készül, ő csak annyit mondott, mikor nevelő anyja megkérdezte, hogy akar-e hozzá menni, ha a néni jónak látja, én megyek. És a néni jónak is látta. Halász Matyi gazdag és jóhírű ügyvéd, aztán komoly és megállapodott ember volt, bizvást leteheték egy vagyontalan árva sorsát a kezébe. No, majd csinálók én ott rendet — mondta Gálboryné s egy hatalmas ládat tele csomagolt mindenféle és fajta ruhával. Belevetette magát a családi bérkába és hipp-hopp ott vagyok, a hol akarok, egyszer csak beállított az ifju párhoz.

Más élet kezdődött ott az öreg Gálboryné megérkezéssel. Látogatásokat tettek, fogadtak, eljártak a színházba, a vendéglőbe, sőt egy-két bált is végig táncoltak. Juliska egész jól érezte magát, e mellett a háztartása rendben volt és a férje is, mintha előnyös változáson men-

pártkörben is igen nagy felháborodást keltettek és sokan kikelték ellene. Utóbb megtudták azt, hogy a szóban forgó béke pontok az ellenzéknek csak *óhajításai* és nem szorosan a béke *feltételei* s a követelésekbe épenséggel nem foglaltatnak.

Ezen felháborodva hozzáfogtak a saját békepontjaik megszerkesztéséhez, mely ismét az ellenzéki pártkörben fog igen csekély tetszést aratni.

A szabadelvűpárt feltételei ugyanis az ellenzékével csaknem teljesen ellenkezik.

A szabadelvűek ellenköveteléseai ugyanis ezek:

1. Az ellenzék ejtse el a külfölddel külön kötendő szerződéseket, mely ugy is csak *theoria* és semmi más.

2. A választási törvény revíziójára vonatkozólag ejtse el Censur egységesítésének követelését és elégedjék meg a curiai bíraskodással.

3. Egyezzen bele továbbá az ellenzék a garanciák szorgalmazása nélkül a házszabályok revíziójába és ők adják azon ígéretet ennek fejében, hogy a klotürt nem fogják behozni.

Es még erre azt hiszik a szabadelvű pártkör igazán politikai gondolkozói, hogy az ellenzék beleegyezik mindezekbe és enged.

Bánffy br. miniszterelnökkel holnap fogják közölni a disszidensek az ellenzék békepontjait, de a minisztertanács már ma foglalkozott velök.

A nazarénusok nem recipiáltatnak.

Wlassics Gyula vall és közokt. miniszter leiratilag értesítette a székesfőváros közönségét, hogy a *Krisztusban hívők, vagy úgynevezett nazarénusok* magyarországi gyülekezeteinek küldöttei és képviselői két rendbeli kérvényt nyújtottak be hozzá. Kérik egyrészt, hogy az 1895. LXIII. t. cz. 7. §-ának határozott rendelkezéseivel szemben részükre nem biztosított ama jogok gyakorolhatóságának — esetleg törvényhozási uton leendő engedményét kérik, a mely jogokat az említett törvény 9. §-a a törvényesen elismert nyilvános vallási testület számára biztosít. Kérik egyuttal, hogy:

volna át. Gálboryné egy teljes hónapot töltött náluk s mivel most már ugy látta, a fiatalokat a rendes kerékvágásba vitte, haza utazott.

Jaliska asszony belekóstolt a nagyvárosi élet mozgalmas multságába és azt találta, hogy azok kellemesebbek a sütés-főzés, takarításnál. Szakácsnőt fogadott hát, hiszen ő maga csak nem tölti a napnak nagy részét a konyhában, a férje jövedelméből végre tellett, aztán meg ideje sem volt már hozzá, bármint akarta volna is.

Pár hét múlva Matyi urat a vendéglőben vacsoránál találjuk.

— No Matyi pájtás, eddig tartott a vendéglői koszt elleni gyűlöleted? — kérdé tőle a doktor, ki egy pohár sörre tört be — vagy a feleséged tán nincs itthon?

— Dehogyan nincs, — felel rezignáltan a kérdező — azaz, hogy csak addig van otthon, a míg öltözködik. Nem lehet azzal most beszélni, hacsak nem a legújabb toalettejéről, amit a Gergőné vagy mit tudom én mifélené házbálján fog viselni.

— Különös ember vagy. A multkor az volt a kifogásod, hogy a feleséged takarit, most meg, hogy jön-megy. Hát tud-e valaki kedved szerint tenni?

Halász Matyi elgondolgozott. Igaz — mondá hosszabb szünet után — az ember bármily körülmények között van is, elégedetlen a sorával,

1. az eskü helyett fogadalom letehetésére nyerjenek engedélyt,

2. a katonai szolgálat tekintetében az egész haderőnél a vallási szertartásukon való kötelező részvételnek és *imához*, illetőleg *térdelve imához* vezénylésnek szokása eltöröltesék s végül

3. hogy a hadköteles hitsorsosaiknak, akár az egészségügyi csapatoknál, akár egyéb, bármily terhes katonai szolgálatra — de öldöklő fegyver használata, hordása és gyakorlása nélkül — a hadügyminiszteri 1896. évi körrendelet szellemében leendő állandó beosztása kieszközöltessék.

A másik kérvényben pedig XLIII. t. cz. 7. §-a értelmében kiállítandó vallási és egyházi szabályzatot terjesztettek föl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

A szóbanlevő szabályzat bemutatásának — ugymond a miniszter — nem lehet más czélja, mint ez a beadványnál is kitűnik, — mint az, hogy a *nazarénus vallás törvényesen is elismertessék*.

A miniszter, a midőn a beadványokat a főváros hatóságához leküldi, a következőket jegyzi meg:

A beadvány *első pontjában foglalt kérelem nem teljesíthető*, illetőleg a kérdésben rendeletileg intézkedni nem szükséges és a törvénytől eltérően nem is lehet, mert azokat az eseteket, a melyekben eskü helyett fogadalmat lehet tenni, törvények állapítják meg. Annak elbírálása pedig, hogy eskü helyett — a törvényben megengedett esetben — fogadalom letelete engedtessek meg, annak a hatóságnak a hatáskörébe tartozik, a mely előtt az eskü, vagy fogadalom leteendő.

A katonai szolgálatot érintő kedvezmények és kérdések pedig, mindaddig, a míg a nevezett felekezett nyilvános vallási testület törvényesen elismerve nincs, *megfontolás tárgyává sem tehető*.

Mint hogy végül a folyamodók, a másik kérvényükkel benyújtott vallási és egyházszabályzatok megszerkesztésével sem az 1895. XLIII. t. cz. 7. §-ának 1. pontjában foglalt rendelkezéseknek eleget nem tettek, sem pedig a bemutatott szabályzatok, sem az egyházi szabályzat függelékében foglaltak az 1895. XLIII. t. cz. 8. §-a rendelkezésének meg nem felelnek, sőt kifejezetten azokba ütköznek, a bemutatott szabályzat jóváhagyása és illetőleg a *nazarénus vallás elismerése helyt nem foglalhat s ezzel a folyamodók másik kérelme sem volt teljesíthető*.

A megcsipett borpancsolók.

— Engeléket elítélték. —

Öt hatóság indított vizsgálatot Engel József fia pécisi borkereskedő czég ellen, borhamisítás miatt s az első ítéletet ma kedden mondotta ki a budapesti V. kerületi kapitányság a czég két főnöke ellen. Az ítélet marasztaló.

Az V. kerületi kapitányság ítéletének előzménye a következő: A budapesti köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének igazgatósága gyanusnak találta két hónappal ezelőtt az Engel-czég promontori pinczejéből kapott borát és jelentést tett erről a kapitányságnak. A rendőri hatóság bormintákat vett a szövetkezet pinczejéből, felküldte a borvizsgáló-bizottsághoz, a mely mesterséges bornak mondotta a szövetkezet, illetőleg az Engel-czég borát. A kapitányság e miatt a kihágásért vád alá helyezte az Engel-testvéreket és a szövetkezet ügyvezetőjét, Dirner Bélát, akit a borok egy részének forgalomba hozása terhel.

A tárgyalást Boda Dezső dr. kerületi rendőrkapitány vezette, a jegyző Petrovics Béla volt.

Engeléket az első nap azt bizonyították, hogy a szövetkezet borát Dalmáciából hozatták. Egész sereg tanut jelentettek be. Ma délután újra folytatták a tárgyalást és az ügyvédek előterjesztést tettek egy újabb vizsgálat elrendelésére. Boda Dezső dr. kapitány visszavonult és félórával később kijelentette, hogy újabb vizs-

gálatnak nincs helye, sem a tanúk kihallgatását nem rendelheti el, mert valamennyien a czég alkalmazottai.

Az ítélet.

Mesterséges bor gyártásával vádolt ifju Engel Adolf bonyhádi születésű 54 esztendősz izraelita vallású, nős, büntetlen multu borkereskedő, az Engel József fia pécisi borkereskedő czég tagját, valamint Engel Mihály pécisi születésű, 42 éves izraelita vallású, nős, büntetlen multu borkereskedő, hasonlóképen az Engel József fia pécisi borkereskedő czég tagját vétkesnek találom és mondok ki az 1896. évi XXIII. törvény 1. szakaszában ütköző kihágásban és elítélem mesterséges borigyártás miatt a törvény 6. szakasza alapján egyenkint *egy hónapi elzárásra és háromszáz forint pénzbüntetésre*. Ez a büntetés pénz 14 nap alatt fizetendő, nem fizetés esetén újabb 36 napi elzárásra változik. Elítélem továbbá a főtmerült és még felmerülő költségek viselésére.

Dirner Ede szepesolaszai születésű nős ügyvezető ellen mesterséges bor forgalomba hozatala miatt indított kihágási ügyben az ítéletkezést felfüggesztem. A hatósági zár alatt levő 51 hektóliter és 76 liter mesterséges borokra nézve a hatósági rendelkezést a Dirner ellen hozandó ítéletig felfüggesztem.

Ez az ítélet ifju Engel Adolf és Engel Mihály egyetemlegesen viselendő költségére a Budapestben megjelenő Borászati Lapok, Köztelek valamint a Budapesti Hirlap, Pesti Napló, Pesti Hirlap, Országos Hirlap, Egyetértés, Pester Lloyd és Neues Pester Journal című lapok hirdetési rovatában teljes szövegében megokolásával együtt közölteendő. Ez az ítélet közölni fog a budapesti pénzügyigazgatósággal, valamint az állandó borvizsgáló-bizottság elnökével, nemkülönben az ötödik kerületi borenellenőző bizottság elnökségével.

Az Orsolya-zárda gyásza.

Az Orsolya-zárdának ismét gyásza van; alig egy év lefolyása alatt harmadik érdemekben gazdag lélek szállt vissza falai közül Teremtőjéhez, hogy elvegye az igazak jutalmát, az Isten és felebarát iránt tiszta szeretet tényienek gyakorlatában kifejtett tevékeny munkásságnak méltó bérét.

Farkas Klára, szerzetesi nevén: az isteni gondviselésről nevezett *Mária Jozefa* halálát hirdeti a zárdára kitűzött gyászlobogó! Nem tartozott a mai kor fogalma szerinti nagyok, hatalmasok közé, egyszerű szerzetes nő volt csupán, s mégis: még az igazi nagyok közül is kevésnek volt oly tevékeny, változatos és érdemekben gazdag multja, mint aminő ezen most elköltözött jámbor léleknek.

Hetvenkét év a zárdában! Mit tesz ez?!... Mennyi lemondás, mily sok önmegtágadás, mennyi leküzdött szenvedély, hány nélkülözött öröm, a szenvedések és megpróbáltatások iskolájában szerzett mily gazdag tapasztalás, mennyi mellőztetés itt-ott, talán hálátlanság: s mégis minő lelki nyugalom, béke és a hasznos tevékenységben eltöltött élet, a teljesített kötelesség mily boldog öntudata sugárzik ki e néhány szóból.

Mit mondjunk e tevékeny élet méltatására?! Sokkal ismertebb az e város, különösen hölgyközönsége előtt, hogy sem e sorok szűkszávu tudósítása hivatott lehetne tájékoztatást nyújtani ez élet felől. Ki ne emlékezék még rá, mint lelkiismeretes tanítónőre? Szép tevékenységet fejtett ki az Ur oltárának gondozásában, nagy örömeire szolgált, ha valamiképpen emelhetette az istenisztelet fényét; s midőn már erői ugy meggyengültek, hogy a nagyobb szellemi és testi erő kifejtését igénylő munkákat nem végezhetné, s csendes nyugalomban élt, legalább imádkozott, soha senkit nem bántott s még ebben a korban is csak abban lelte legnagyobb

örömét, ha valakinek szívességet, jót tehetett. — Ily életnek csakis egy olyan halál lehetett visszhangja, mint aminővel e tiszta lélek költözött vissza Teremtőjéhez! A halál nem találta őt készületlenül; de mégis váratlanul jött, hiszen még alig egy-két nappal halála előtt széken ülve találták őt szobájában. Érdeklődött minden iránt, mi egy ily egyszerű lény lelki világában érdeklődést kelthet, s amikor ő legkevésbé várta, akkor borult testi szeméire a halál sötét szemfedője: s nyitlak meg galambszelid lelke előtt — mint hisszük — a menny kapui.

Életrajzi adatai a következők:

Farkas Klára, szerzetesi nevén Mária Jozefa jómodu szülők gyermeke 1810-ben augusztus 12-én született Szilágy-Somlyón, Mint 16 éves ifjú leány beöltözött az Orsolya-rendbe, tehát 72 évet töltött haláláig a zárda falai között. 24 éves korában tette le az ünnepélyes fogadalmat. Hosszu ideig mint nagyműveltségű tanítónő ezeket oktattott nagy szeretettel. Az utóbbi időben már öregsége miatt fel volt mentve a tanítás alól.

Temetése ma, esztörtökön délután fél 4 órakor lesz a zárdából.

Az Orsolyazárda az agg szerzetesnő haláláról a következő gyászjelentést adta ki:

Jézus, Mária, József! Az üdvösségnek 1899. esztendejében január 11-én reggeli 1 órakor sz. Annáról nevezett nagyvárad Orsolya zárdában elhunyt az Urban, a halotti szentségek ájtatos felvétele után kedves kar-testvérünk az isteni gondviselésről nevezett Mária Jozefa született Farkas Klára életének 89-ik, szerzetesi sz. fogadalmának 65-ik esztendejében; hült tetemei január 12-én, d. u. 4 órakor fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Az istenben elhunytak lelkét a zárda-szűzeknek és keresztény híveknek buzgó imáiba ajánljuk. Requiescat in Pace!

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Január 13. A biharmegyei nőegylet választmányi ülése d. u. fél 5 órakor.

Január 15. Nagyvárad ipartestület ifjúságának önképző együletének tisztújító közgyűlése.

Január 25. A kath. kör választmányi ülése d. u. 6 ó.

Január 29. A kath. kör közgyűlése délután 4 órakor.

* **A mai közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósága, mint már említettük, ma tartja ez évben első közgyűlését és pedig kiválóan érdekes tárgysorozattal. Tegnap már közzöltük a fontosabb ügyekre vonatkozó tanácsi javaslatokat s az egész tárgysorozatot, a mely azonban még változást szenved, illetve kibővül. Tegnap még ugyanis a következő értesítést adták ki a városházán:

Folytatólagos sorrendje a Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi január 12-én esetleg folytatva tartandó közgyűlésben előadandó tárgyakkal.

24. A polgármester jelentése a Rimler Károly fkapitány ellen lejárattott fegyelmi ügyről.

25. U. a. jelentése a Herczeg Jenő irnok fegyelmi ügyében.

26. Tanácsi előterjesztés Mandel Adolf újonnan építendő házában községi adómentessége tárgyában.

27. U. a. előterjesztése Tőkés István számtiszt szabadságidő engedélyezés iránti ügyében.

28. A jogügyi szakbizottság véleménye Eszenyi Sándor tanító nyugdíja ügyében.

29. A nyugdíjbizottság jelentése Katona Mihály iskolaszolga nyugdíjigósultsága ügyében.

30. U. a. jelentése Bai János rendőr nyugdíjazása iránt.

Nagyváradon, 1899. január 11.

Rácz Mihály,
főjegyző.

* **Gör. kath. parochia Debreczenben.** A debreczeni gör. kath. hívek száma megüti immár a másfél ezret s e tekintélyes számú hitközségnek nincs lelkivezetője, illetőleg az ad-

minisztráció Hajdu-Böszörményből intéztetik, ahol a hívek nagy számánál fogva már eléggé megvan teendőikkel terhelve a plébános. E végből tervbe van véve Debreczenben egy gör. kath. parochia felállítása, mely iránt *Firczak* Gyula gör. kath. püspök meg is tette a lépéseket a vallás és köznevelésügyi miniszternél s e lépéseknek hihetőleg mihamarabb meg is lesz a kellő eredménye. Az új parochia felállításának és javadalmazásának költségei a vallás alap terhére mennének.

* **Ujabb felebbezés a szikviz-adó ellen.** A szikviz-adót Nagyvárad város törvényhatósága tudvalevőleg 1 krról 2 krra emelte fel s így az eddigi 6660 frt bérösszeg helyett 9000 frtéért a mostani bérlőnek adta az adó beszedésének jogát. Ez ellen *Váli József* szikvizgyáros felebbezést adott be. Tegnap egy másik felebbezés is érkezett a városhoz. A törvényhatóság határozatát dr. *Kazay Kálmán* törvényhatósági bizottsági tag szintén megfelebbezte. A közgyűlésen, mint akkor megemlítettük, dr. *Kazay Kálmán* kijelentette, hogy hajlandó a szikviz-adó beszedésének jogáért a 9000 frtnál magasabb összeget fizetni.

* **Esküdtek összeírása.** A Nagyváradon az 1899. évben működő esküdtszéki tagok névsorának összeírása sok bajt okoz a városházán; majdnem 3000 drb összeíró lapot osztottak ki a városban az esküdtszéki jelöltek között, azonban még igen sokat nem szolgáltatott vissza, daczára a többszöri felszólításnak. Ez okból ujabbban a polgármester ismételve a következő felhívást bocsátotta ki:

Az esküdtszéki bizottságról szóló 1897. évi XXXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300/1898. számú bel- és igazságügyi miniszteri rendelet 5. §-a értelmében a közhatalóságok tartoznak az esküdtkirói képesség és köteleesség megítélésére szolgáló adatokat az esküdtszéki bizottságról szóló törvény végrehajtásánál közreműködő összes hatóságoknak sürgősen rendelkezésére bocsátani.

Felkérem ennél fogva Tekintetes Czimet, miszerint az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 4. §-a értelmében esküdtképességgel bíró egyének névjegyzékét hozzánk f. évi január hó 13-áig multhatatlanul beküldeni sziveskedjenek.

Megjegyzem, miszerint a névjegyzéknek magában kell foglalnia: az esküdtképes egyén nevét, állását, korát, lakása pontos megjelölését, továbbá hogy az országban használatban levő nyelvek közül melyiket beszéli? melyik nyelvet használja tulnyomóan? melyik az anyanyelve? milyen elméleti képzettséggel bír? helybeli esküdtképes egyénnel áll az 1897. XXXIII. t.-cz. 19. §. 4. bekezdésében megjelölt rokonságban!

Nagyvárad, 1899. január 7-én.

Dr. *Bulyovszky József*,

polgármester,

mint az összeíró bizott. elnöke.

* **Diszes esküvő.** Tegnap délután vezette oltárhoz *Urmánczy Nándor* földbirtokos, kisküüllő vármegyei aljegyző *Pallay Erzsike* urhölgyet, *Pallay Lajosnak* a nagyvárad ügyvédi kar előkelő tagjának bájos leányát az olasz rom kath. plébánia templomban. A templom szorongásig megtelt ez alkalomra közönséggel, mely különben a templom előtti teret is ellepte, de még az örömszülők lakása előtt is, honnan a násznép kiindult, sokan álldogáltak. Nagyváradnak csaknem minden előkelősége megjelent az esketési szertartásra, mely valóban impozáns lefolyású volt. Mintegy 30 kocsin érkezett a násznép a templom elé. A menyasszony hosszú uszályos fehér selyemruhát viselt, a vőlegény pedig pompás kék bársony diszmagyart gazdagon zsinórozva, erdélyies zekés mentével. Előttük jöttek be a nászasszonyok, nyoszolyólányok kísérőik karján elegáns selyem, peluche, fehér, rózsaszín, kék, fekete toalettekben. Az örömszülőkön kívül, mint nászasszonyok ott voltak: *Csathó Ferencz* a marosvásárhelyi kir. ítélő-tábla elnöke nejevel és

Urmánczy János. Koszorus lányok voltak: *Urmánczy Lenke*, *Urmánczy Ilona* és *Hlatky Margit*. Vőfélyek: *Csathó Ernő*, *Urmánczy Géza*, *Pallay József*. Tanuként szerepeltek az esketésnél *Urmánczy János* topolezai földbirtokos és *Csathó Ferencz* a marosvásárhelyi kir. tábla elnöke. Az esketési szertartást *Palotay László* kanonok végezte s az új házasságokhoz a szertartás végeztével szivveható beszédet intézett a házastársak egymás iránti köteleességeiről.

Este a menyasszony családjánál fényes lakoma volt, a melyen a szülőkön és násznépen kívül a következők voltak jelen: *Szabó József*, özv. *Szabó Gézáné*, *Teleszky István*, *Teleszky János*, *Teleszky Dezső*, *Urmánczy János*, *Urmánczy István*, *Urmánczy Géza*, *Bágya Ödön* és neje, *Bulyovszky József* és neje, *Hlatky Endre* és neje, *Serényi Vilma*, *Dencs János*, *Éltető József*, *Sándor József*, küküllőmegyei főispán, *Várady Zsigmond*, dr. *Komlóssy József*, *Csathó Kálmán* stb.

* **Megérdemelt jutalom.** A városi tanács tegnapi ülésében Nagyvárad város egyik kiváló tehetségű és szorgalmas irodatisztját tüntette elismerésével s ennek kifejezésül 100 frt jutalomban részesítette. *Hegedüs Lajos* már hosszú évek óta kezeli az elnöki ügyosztályt a polgármester mellett nagy buzgalommal és pontossággal s a közönség elismerő megelégedésére. A tanács kitüntetése, melynek erkölcsi sulya nagyobb a jutalom értékénél, méltó egyénre esett.

* **Szegény gyermekek fölruházása.** Debreczenből írja levelezőnk: Az itteni róm. kath. iskolákban is karácsony estéjén kapták meg a szegény gyermekek, amiféle ruhadarabokra szükségük volt, azonban hogy lehető pontos tudósítást küldhessek róla, a számadások befejezt meg kelle várnom. Mert minden nagyhangú szavaknál szebben szólanak e száraz adatok: Begyűlt a nemes czélra: az elemi fiú és leányiskolában 316 frt 37 kr. A »Svetits« intézetben 360 frt, együtt 676 frt 37 kr., mely összeghez *Wolafka Nándor* dr. v. püspök tett sajátjából 342 frt 65 krajczárt, így volt az összes pénz 1019 frt 02 kr. Ezen összegből 200 gyermek kapott egy-egy vagy több ruhadarabot. És pedig kiosztott 70 pár csizma, 47 meleg téli fiú-köponyeg, 88 pár leánycipő, 26 drb nagy meleg kendő, 26 drb sapka, 38 drb kisebb kendő, 71 drb leányruha, 42 drb meleg téli leányköponyeg, 62 pár téli kesztyű, 115 pár harisnya. Mindezeknek ára összesen 1019 frt 02 kr. A 200 gyermek közül 140 az elemi fiú és leányiskolában ruházattal föl, 60 pedig — a Szent Vincze-egyesület nevében — valláskülönbség nélkül a Svetits-intézetben. A kiosztásnál mindenütt jelen volt *Wolafka Nándor* v. püspök s a jötevé Jézuska iránti hálaára buzdította a gyermekeket.

* **Esküvő B.-Diószegen.** B.-Diószegen tegnapelőtt özv. *Éberhardt Józsefné* szép és kedves leányai *Lujzika* és *Ilonka* esküdtek örök hűséget vőlegényeiknek. Előbbit *Antalóczy Sándor* gazdatiszt, utóbbit *Visnyey Gyula* gazdatiszt vezette oltár elé a grófi róm. kath. kápolnában, hol *Kaszvinszky Sándor* esperes adta reájuk az áldást s megható szép beszédet intézett az új párokhöz. Násznagyok és nászasszonyok voltak: *Tóth Sándor* m. kir. honvédszázados (N.-Gyarmat) — *Jerzsák Istvánné*, *Horváth László* (Ménés) — *Balassa Istvánné*, *Jerzsák István* — *Tóth Sándorné*, *Balassa István* — *Horváth Lászlóné*. Koszorus lányok és vőfélyek voltak: *Tóth Gabriella* — *Antalóczy Aladár*, *Mogyorósy Irén* (Battonya) — *Navazdy Barna*, *Horváth Ilona* — *Dr. Mogyorósy Elek*, *Szandtner Alice* — *Visnyey Dezső*, *Tóth Edit* — *Pribil Ernő*, *Heinrich Irén* — *Osváth Kálmán*, *Horváth Ilonka* — *Balassa László*, *Horváth Vinczike* — *Horváth Laczika*. Esküvő után az örömanya házában kedélyes lakoma volt, mely a reggeli órákban ért véget.

* **Névváltoztatás.** *Paulik Péter* kir. segéd-tanfelügyelő vezetéknévénél »Pálfi«-ra változtatását a belügyminiszter engedélyezte.

* **Hirtelen halál.** *Német Ferencz* napszamos tegnap az utcán hirtelen összeesett s meghalt. Beszállították a közkórházba.

* **Nyilvános köszönet.** Megboldogult néh. Schwartz Abrahám, az iparos ifjak segély egy-letének végrendeletileg 50 frtot hagyományozott, mely összeg átvételét ez uton is hálás köszö-nettel nyugtázza az egylet és annak választ-mánya nevében: Bertsey György elnök, Zeman J. jegyző.

* **Felakasztotta magát.** Bondár Tógyer f-bátori lakos évek óta szivbajos volt s emiatt sokat panaszkodott életuntságáról. A napokban aztán annyira elkeseredett, hogy felszökött a padlásra s felakasztotta magát.

* **Czigányok futása.** Originális módon tisztította meg a sárkányi járás főszolgabírája székhelyét az oláh cigányoktól, akik vajmi gyakran szerencsétlenné tették Sárkányt a látogató-sukkal. A szolgabíró tudta, hogy a cigányle-gények roppant hiuk hosszú, fűrtös hajzatokra és azért midőn a minap egy oláh cigány-ka-raván ismét letelepedett a sárkányi piacot, néhány ollóval felfegyverkezett markos legénnyel kü-rül vétette őket és néhánynak tövig lenyíratta a hajfűrtjeit. A többire csak azért nem került sor, mert ezek eszeveszett futásban kerestek menedéket. Azóta Sárkányon nem láttak még cigányt. A dolog különben szóba került a me-gyei közgyűlésen is.

Lőrinczi rendőrbiztost elítélték.

A törvényszék tegnap foglalkozott Lőrinczy r. biztos azon ösmeretes bűnjegyében, amelyet ellene egy püspöki ember emelt azért, mert a biztos őt megpofozta, minek következtében meg-süketült.

A törvényszék a vádlottat bűnösnek ki is mondotta s száz frt pénzbüntetésre ítélte.

A végtárgyalás lefolyásáról tudósítónk a következőket közli:

A törvényszék egyik büntető tanácsa Nagy József elnökle alatt tegnap tárgyalta Lőrinczi Gyula rendőrbiztosnak a bűnjegyet.

A biztos ellen emelt vád a következő volt: Még 1896 február 3-ikán történt, hogy a rendes heti piacon, a czédula háznál, a rendőrbiztost igen sokan várták, akiknek járlatra lett volna szükségük.

A rendőrbiztos azonban sokáig késett, mi-kor azután dél felé eljött, a nép már türelmet-lenkedett s egy kicsit erősebben zugolódta. A biztos ezért a váró termet kiürítette.

A láрма azonban ennek dacára sem szűnt meg, a zajongás tovább tartott, mire a rendőrbiztos a legzajongóbb embert — a panaszos — L. Kiss János püspökii embert bevitette magá-hoz s ott felpofozta.

L. Kiss János ennek következtében, mint állítja, fülbajt kapott, úgy hogy *hat hélig* sem-mit sem hallott s azt állítja, hogy még most is süket.

A kir. kuria Lőrinczit hivatalos hatalom-mal való visszaélés s súlyos testi sértés bűn-tettéért helyezte vád alá.

A végtárgyalást Nagy József vezette, elő-adó bíró Kiss Rezső volt, szavazó bíró Grám Sándor, jegyző Gyenge Béla. A vádhatóságot Korn Lajos dr. képviselte, a vádlottat pedig dr. Várazy Zsigmond védte.

A végtárgyalás elején az elnök ismertette a tényállást, ami után a panaszosnak L. Kiss Jánosnak a kihallgatása következett.

L. Kiss János elmondja az esetet. Két csikót adott el mindjárt reggel, azonban a jár-latot nem kapta meg, mert a rendőrbiztos nem jött fel. Elmondja ezután a panaszos, hogy őket hogyan üztik ki a teremből.

Elnök: Mit mondott maga kint?

Panaszos: Én kérem csak azt mondtam: Lássák barátaim a biztos ur késedelmeskedett s mégis minket vernek ki a szabadba.

— Mi történt ezután? — kérdi tovább az elnök.

— Hát kérem erre engem megfogott két rendőr és behurcolt a biztos ur elé, a ki az-után engemet megtámadott s mindkét oldalról pofon vert. Azonban ezen felül még többször is megütött.

Elmondja azután a panaszos, hogy ő itt Nagyváradon orvosnál is járt, azonban látletet nem kapott.

— Mennyi ideig volt beteg?
— Hat hélig nem hallottam. Ezen idő alatt fej- és fülzugásaim voltak s még ma sem hallok egészen jól.

— Feküdt a bajával?

— Igen, több mint egy hélig.

A panaszos kéri a vádlottnak a megbün-tetését, a ki ellen 50 frt kárt s fájdalom díjat számított fel.

A panaszos ezután még előadta azt is, hogy vele Lőrinczi egyezkedni akart, azonban ez nem sikerült, mert Lőrinczi neki csak egy 100 frtos váltót akart adni, míg ő készpénzt kért.

A panaszos vallomása következtében szük-ségessé vált Vári Szabó Bélának és Beczkay Arthurnak, meg a törvényszéki orvosnak a ki-hallgatása, a kiknek a kihallgatását a törvény-szék az ügyész kérelmére el is rendelte.

A vádlott kihallgatása következett ez után. Elmondá a vádlott, hogy a kérdéses napon mikor felment a czédulaházba, az ott levők igen zajongtak, úgy hogy ő ennek következté-ben kénytelen volt a várótermet kiüríteni. A zajongás azonban, mint mondja, még tovább is tartott s ezért maga elé hívatta a panaszos-t, a kit csak megfenyegetett, azonban *tötleget nem bántalmazta.*

A vádlott beismeri azt, hogy egyezkedni akart, de azt mondja, csak azért tette, mert azt gondolta, hogy inkább kidob száz frtot, mintsem meghurcoltatja magát.

Az első tanu Gyenge Lajos, a ki látta, a mikor bent a szobában a biztos pofozta Kiss-t.

A tanu azt mondja, hogy a vádlott ezzel a kifejezéssel kergette ki őket:

— Czoki, mars ki innen.

Varga János tanu szintén látta, mikor a vádlott pofozta Kiss-t.

— Elnök. Mutassa meg, ki verte a pana-szos-t?

— (Tanu rámutat Grám bíróra.) Ez az.

— Nagyon rosszul tudja, mert nem az.

— Hát kérem mind egyformák az urak.

(Derűtség.)

— Hány pofont látott?

— Négyet.

— A vizsgálóbíró előtt csak kettőt mondott.

— Igen két kicsi volt, meg két nagy.

Nagy József tanu szintén látta a mikor Kiss-t pofozta Lőrinczi.

Kiss Ferencz és Piko Ferencz tanuk nem látták a pofozást, de nekik a panaszos mindjárt panaszkodott,

Ezzel a délelőtti tárgyalás véget ért.

Délután Grosz Menyhért dr. törvényszéki orvos tesz vallomást, aki azt mondja, hogy nem lehetetlen, hogy a pof következtében meg-süketült a panaszos, azonban ez szerinte nem valószínű.

A második tanu délután Beczkay Arthur, aki a megvezési kísérleteket végezte.

A tanu azt mondja, hogy ő csak megbízás nélkül járt el.

Arra a kérdésre, hogy erre mi indította, azt feleli:

— A kollegialitás.

A tárgyalásnak a legérdekesebb része következett ezután, a két rendőrnek a kihall-gatása, akik mindenről mit sem tudnak, a po-fozást sem látták.

Az első Polcz Lajos, a másik Murvai János, akik ugyan jelen voltak az esetben, azon-ban azt állítják, hogy Lőrinczi senkit sem bántott, csak megfenyegette Kiss-t.

A szembesítések következtek ezután, ami után az összes tanukat megeskették, majd Korn Lajos dr. elmondta a vádbeszédet.

Az ügyész a súlyos testi sértés vádját elejtette, csak a hivatali hatalommal való visz-szaélést tartotta fenn.

A védő ezzel szemben teljes felmentést kért.

A törvényszék a közvádlnak a nézetét fogadta el s a vádlottat bűnösnek mondotta ki a hivatalos hatalommal való visszaélés vét-ségében s ezért száz frt pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen a vádlott, a védő és az ügyész felebbezett.

A btkv. 54 §-a alapján a 484 §-ban meg-határozott viselt hivatal elvesztése mellőztetett, azon indokolással, hogy a btkv. 54. §-a ugyan a hivatalvesztés mellőzését engedi meg a bíró-

ságnak, de mert a viselt hivatal, mint kisebb fogalom benne van a hivatal mint nagyobb fogalomban — misem áll utjában annak, hogy az 54. §. alapján a btkv. 484 §-ban imperatív rendelkezésétől ne lehessen eltekinteni.

Jogászok véleménye szerint ez a kérdés igen vitás, éppen azért kíváncsiak vagyunk e tekintetben a felső bíróság határozatára, amely-nyiben az ügyész az ítéletnek ide vonatkozó részét megfélebbezte.

ZENE és MŰVESZET.

Hat nóta a javából. Kedves ismerőseink remekelnek a távolban, nótázó kedvvel egyik költőnek, másik zene szerzőnek csap fel. *Mendelényi Béla*, lapunk volt *Buksyja* hat ryth-mikus költeményt írt, *Goszler Jenő* dallamot szerzett hozzá s hangszerelte czimbalomra: Mind a hat számból az az egy világlik ki, hogy az egyik ügyesen pengeti a lantot, másiknak a czimbalomjátékban van jó érzéke, csak a Pesti könyvnyomda részvénytársaságnál járt kisértet a mű nyomásában: A sajtóhiba. A magyar nótákból van a füzetben cigányos, betyárdal, *anyóscsárdás*, bakanóta, mindenki talál benne magának valót. Hozzá még potom *60 krért* megszerezheti minden nóta — és czimbalom — kedvelő, anélkül, hogy valami nagy költségbe verné magát. A Zenemű *Horváth István* hang-szerkészítő kiadásában jelent meg. (Budapest Kerepesi ut 46. sz.) Ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Január 15. A nagyvárad munkás betegsegélyző pénztár mulatsága a »Zöldfá«-ban.
Január 15. Az ipartestület táncestetéle.
Január 18. A joghallgatók bálja.
Január 21. A »Gyermekbarát egyesület« táncestetéle.
Január 22. A »48-as Népkör« bálja.
Február 1. Katholikus kör bálja a Zöldfában.
Február 4. A fogházörök táncvizigalma.
Február 11. A »Gyermekbarát« jelmezestetéle.
Február 5. A nagyvárad ev. ref. egyházközösség tánc-vizigalma.
Február 22. A n.-várad 48-as népkör táncmulatsága a Zöldfában.

A fogházörök táncvizigalma.

A nagyvárad kir. törvényszék fogházának örszemélyzete február hó 4-én táncvizigalmat rendez, melyre a következő felhívást adta ki a rendezőség:

Vigyázz! Ezen jelző alatt éjjel nappal alá vagyunk vetve azon nagy felelősséggel összekö-tött szolgálatnak, melynek érdekében, ha szük-séges — a szigorú katonai fegyelem mellett még életünket is áldoznunk kell. Nekünk a pol-gári életben emberbarátainkkal vajmi ritkán van alkalmunk találkozni, s ha bár folytonos szolgálatunkban csak oly egyénekkkel van dol-gunk, akikkel szabad polgárok óvakodnak érint-kezni, s habár szolgálatainkat komolyan a sza-bályok szigorú betartásával teljesítjük is, mi a nagyvárad kir. törvényszéki fogház örszemély-zete, meg akarjuk mutatni, hogy a társadalom iránt tisztelettel, előzőekénységgel tudunk visel-tetni, s a társadalomban a megfelelő osztály-részt magunk is betölteni igyekezünk. Ennek alapján határoztuk a folyó év február 4-én a »Fekete Sas« szálloda nagytermében tekintetes dr. *Ferjessy Mihály* kir. ügyész ur kegyes párt-fogása mellett egy táncestetélynek rendezését.

Ez alkalmattal arra akarjuk felhasználni polgártársaink iránt mindenkor érzett tiszteletünknek ily formán akkép is kifejezést adjunk, hogy velük megismerkedjünk, magunk s a hoz-zánk tartozók iránt a rokonszenvet felköltsük, egyszersmind igen csekély alapunkat, melyet váratlan csapás által sújtott társaink vagy ezek családtagjai segélyezésére óhajunk fordítani, — ily kép is gyarapítsuk.

Midőn tehát a jelzett táncestetélyre a nagy-érdemű közönség figyelmét ez uton is felhívni

bátorkodunk, egyszersmind tekintettel a jótékony célra, — kegyes érdeklődésüket s támogatásukat kérjük.

A rendezőség.

A táncvizigalomra a következő meghívót küldték szét.

Meghívó a nagyvárad kir. törvényszék fogház-örszemélyzete által a fogházörök segélyalapja javára 1899. év február 4-én, szombaton, a »Fekete-Sas« szálloda nagytermében rendezendő táncvizigalomra. Kérjük a hölgyeket egyszerű öltözkében megjelenni. Belépti díj: személy-jegy 60 kr, család-jegy 3 szem. 1 frt 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel elfogadunk és azokat hirlapilag nyugtázzuk.

Iparos ifjak közgyűlése. Meghívás. A Nagyvárad i partestület Ifjúságának Önképző egyesülete évi rendes és tisztújító közgyűlését folyó évi január hó 15, illetve január hó 29-én, d. u. 3 órakor tartja meg, melyre az egylet minden tagja tisztelettel meghívatik. — Nagyvárad, 1899. jan. 11-én. Bertsey György, elnök. Zeman J., jegyző.

Kereskedő colon. Ma tartják meg a kereskedő ifjak 2-ik colonestélyüket a »Zöldfa« nagytermében, kétségtelenül ez is, mint az első kitűnően fog sikerülni.

Magyar elitebál Bécsben. A »Bécsi Magyar Nemzeti Szövetség« szombaton f. é. január hó 28-án a Hotel Savoy-Englischer Hof (VI. Mariahilferstrasse 81) összes dísztermében Magyar-Elite-Táncszertély rendez. Kezdeté esti 9 órakor. A zenét első rangú cigány zenekar szolgáltatja. A tiszta jövedelem a szövetség segély alapjának gyarapítására fordítatik. Személyjegy ára: előre váltva 1 frt 50 kr, az esteli pénztárnál 2 frt. Családjegy ára (1 ur, 2 hölgy) előre váltva 3 frt az esteli pénztárnál 4 frt. Jegyek kaphatók a bizottság tagjainál, valamint a szövetség helyiségében (1. Schottenring 4.) Táncrendező Rabensteiner tanár. Értesítések és mindennemű küldemények csakis a »Bécsi magyar nemzeti szövetség« fenti címére intézendők.

SZÍNHÁZ.

Pécsi színésznő a kolozsvári színháznál. A napokban vendégszerepelt Kolozsvárott igen szép sikerrel »Denise«-ben *Bajor* Riza pécsi színésznő s *Bölgöny* József intendáns tavasztól szerződött a kolozsvári színházhoz s így a nyáron Nagyváradon fog játszani. — *Bajor* Riza tudvalevőleg az a sokat emlegetett fiatal színésznő, akibe a nyáron öngyilkossá lett *Hornyánszky* Lajos tehetséges színész szerelmes volt.

Igazságszolgáltatás.

Felesége gyilkosa.

Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk arról a szenzációs végtárgyalásról, amelylyel foglalkozott a nagyvárad kir. törvényszék.

A vádlott Herlász Vaszali sztrákosi ember, aki a nyáron meggyilkolta az erdőben a feleségét.

A rettenetes gyilkosságot, amelyet még rémesebbé tesz a gyilkosság oka, tegnap délig tárgyalta a törvényszék az ügyet és befejezték a bizonyítási eljárást, azonban a perbeszédék előtt a védő *Hegyesi* Márton azt kérte, hogy tekintettel arra, hogy a vádlottnak a viselkedése a végtárgyaláson olyan volt, amely zavart elmére mutat, szállítsák fel Pestre a vádlottat, hogy az elmebeli állapotát megvizsgálják.

A törvényszék ezt az indítványt elfogadta s elrendelte a vádlottnak a megvizsgálását s így ítéletet nem hoztak.

Kevés a munkabér. Kiskőrösön 1897. jul. 11-én a piac téren gyülekeztek össze a munkakereső napszamosok. Oda jöttek rendesen a munkaadók is, hogy a napszamosokat fölvegyék. A munkások, a kiket eddig 1 frt 20 krral fizet-

tek naponta, kiadták a jelszót, hogy ezentul 1 frt 50 kron alul nem állanak munkába. Különösen *Váczi* Pál, *Viczián* Mihály és *Andriska* György izgatták társaikat, sőt azzal is fenyegették őket, hogy a ki 1 frt 20 krért dolgozni mer, azt agyonverik. Ez az akció július 18-án ismétlődött, s annyira fajult, hogy a csendőrségnek közbe kellett lépnie. *Váczi* Pált be is kísérték a csendőr-laktanyára. Alighogy ez megtörtént, nagy tömeg gyülekezett össze a laktanya körül és hangosan követelte *Váczi* szabadon bocsátását. A veszedelem nőttön-nőtt, úgy hogy a csendőrmester végre is jónak látta *Váczi* kieresztését, de előzőleg megígértette vele, hogy a tömeget eloszlásra fogja felhívni. *Váczi* kiment, de ahelyett, hogy ígéretét beváltotta volna, a Petőfi szobor elé ment, s ott izgató beszédet intézett a tömeghez.

A törvényszék *Váczi* izgatás miatt 9 havi fogházra ítélte, a tábla e büntetést 7 órára szállította le, a kir. Kuria *Sebestyén* Mihály bíró előadása mellett ma a törvényszék ítéletét hagyta helyben.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKE.

Irtá: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy. 37.

A leány fölsikoltott s átölelte nevelő atyját. — Először adj egy csöppet innom, hadd melegedjem föl; aztán elmondok én neked mindent.

Alig öntötte le az odanyújtott italt, leült a lány mellé s elkezdé:

— Meg van mentve, a tengeren van, szerencse föl! így esett a dolog. Tegnap este, mikor futott az örök elől, egy vén gazficzkóval találkozott, a ki csak egyszer tett jót életében. Ez a vén gazficzkó haragudott ugyan a kapitányra, hogy elcsavarta a lánya fejét, de mikor megpillantotta a kapitányt véresen, eltikadtan, mint a vert kutyát, mégis megesett a szive rajta s eldugta a tengerparti üregek egyikébe, mert azt meg kell adni, hogy ezeket senki se ismeri úgy mint ő. Nézzé meg az ember! Az örök keresték, kutatták egész éjjel s húszszor is elmentek az üreg fölött, a hol a kapitány guggolt, de nem tudtak rátalálni. Hej, ha velük lett volna a vén gazficzkó!

— Isten áldjon meg, Antal apó! kiáltá *Mabel* megragadva kezeit s összecsókolva azokat. — Hát igazán meg van mentve, nincs semmi baja?

— Ugyan ne nyagass! — kiáltá *Antal*, hunyorítva szemével. — Hogyne lenne megmentve, mikor ilyen agyafurt vén ficzkó segítette meg! Ott gonyasztott egész nap s bizony nem egy csöpp pálinkát ivott, hogy melegen tartsa a bendőjét. Aztán meg mondta a vén gazficzkónak, hogy másnap éjjel jön egy hajó, hogy őt elvigye. Az éjjel eljött s hála Istennek oly sötét volt, mint öreganyám fekete tehene. A kapitány a lyukban volt, a vén gazficzkó a parton. Éjjel után egyszerre csak meglátta a hajó lámpáját két mértföldnyire a parttól s a mint a kapitány mondta, kettőt tüzelt. Ekkor a kapitány előmászott s mindketten a *Cormorant* félszigetre másztak. Alig állottak ott, hallottak evezősapásokat; néhány perc és az átkozott kapitány maga is verte fekete pajtasával a tengert, de előbb megmondta a gazficzkónak, hogy vigasztaljon meg egy bolond kis lányt, a ki alighanem többet gondol rá, mint kéne!

Mabel sirt is, nevetett is és hol *Amos*, hol *Antal* apót ölelte. Mert ezalatt előkerült a kis szatócs is.

— Örvendez rajta — mondá *Amos*, — hogy megmenekült. Már akármilyen ember volt, de engem a bukástól mentett meg, ezt soha sem felejttem el neki!

XII. FEJEZET.

Mabel elhagyatottsága.

Igy hát ez idegen kapitány eltűnt *Bartlepool*-ból, legalább egy szívet annál szomorub-

ban, keservesebben hagyva hátra. *Mabel*, mintha immár csak kísértete lett volna önmagának, járt kelt a magányos ház körül, imádkozva, álmodozva. *Arcza* halavány és fáradt volt, szemei telve csudálatos epedéssel, a szeretett arc képe folyton lelke előtt lebegett, mint egy kísértet a tündérvilágból. Nevelőatyja és nővére mély aggodalommal tekintettek rá, *Reilly* Antal pedig, bár hasztalanul, iparkodott vigasztalni őt. Lelke nem volt már többé a békés helyen, de messze innen, ő vele, — messze, a sötét vizeken. Egy társa volt csupán, a régi legendát tartalmazó könyv; újra elolvasta azt, mintha szentírás lett volna, mert visszaidézte a látományt s titokteljes remény-nyel töltötte el szívet. Idő haladtával mind nehezebb lett neki megkülönböztetni a szeretett lény képét a legenda hőséne képétől és gyakran hallotta az oceán zúgását, alva vagy ébren, látta a szellem-hajót, látta a földzeten szeretett hőséne képét.

Néhány héttel az idegen eltűnte után két csomag érkezett a kis szatócs házába *Hollandiából*. Az egyik *Parr* Amosnak szóltott s mikor kibontották, egy csomó angol bankjegyet találtak benne, (ugyanazokat, a melyekkel *Parr* Amos fizetett vendégének), ez irással egyetemben:

»Fogadja vissza tőlem ezt s adja hozzá nevelt leánya, *Parr* *Mabel* hozományához; ugy adom ezt neki, mint utolsó hagyományt, olyan embertől, a ki sok fájdalmat okozott neki, de szívesen eleget tenne érte.«

Aláírás nem volt rajta.

A második egy levelet tartalmazott, a következő czímmel: »*Parr* *Mabel* kisasszonynak, *Parr* *Amos* házában, *Bartlepool*, Angolország.« Tartalma ez volt:

»Feledjen el, ha lehetséges; bocsásson meg, ha tud; de az én kedvemért, legyen boldog. Ámbár távol vagyok, láthatom kegyedet megszűröl, magányos életem egyetlen csillagát, türelemmel ragyogva a tengeren át. Gondoljon jót arról, a kit gyűlölség átkozott, szeretet mentett meg — olyan tiszta, oly tűrő, mint a kegyedé. Es így, ezer áldással, Isten vele!

Fülöp.

Ez volt az egész. Egynek kivételével, valamennyi szemei előtt elég különösnek és vadnak tűntek föl e sorok, de *Mabel* szemei előtt tele voltak azok gyönyörű értelemmel. Nem felejtette hát el!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Királyunk német ezrede.

Berlin, január 11. A *Ferencz* császár nevét viselő gárda-gránátosezred jubiláris ünnepe tegnap este kezdődött. A *Bock-sörfőző* pazarul díszített termében előadásokat rendeztek az ezred altisztjei és legénysége. Ott voltak az ezred tisztikarának kivül: *Szögyény-Marich* nagykövet nevével és leányaival, az osztrák-magyar nagykövetség tagjai, *Steiningen* altábornagy, *Ströhr* és sövényházi *Neuhold* ezredesek, *Horváth* és *Ganyes* főhadnagyok, *Windisgrätz* herceg és más tisztek, továbbá a berlini magyar-egyesület, az osztrák-egyesület és a cseh szláv-egyesület elnökei. *Szögyény-Marich* nagykövetet és *Steiningen* altábornagyot *Schwartzkoppen* ezredes az ezredparancsnok és az ezred tisztikara üdvözölte. Az ünnepség *Wagner* *Rikárd* »császár-induló«-jával kezdődött. Előadta az ezred zenekara és a katonák énekkara. Azután *Krause* főhadnagynak erre az alkalomra írt ünnepi prólógusa következett, amely az ezred felséges tulajdonosát dicsőíti. Ezt követte az »Ötven év« című hazafias szindarab előadása. A szindarabba beleszótt hódoló beszédek

nagy lelkesedést keltettek. A darab erre az alkalomra irt Ferencz József-hymnussal végződött. A színjáték után előadták Jahn igazgatónak Ferencz József indulóját. Az ezután előadott »Ein fiderer Franzer Abend« című katonai életkép, amely a német és az osztrák-magyar bajtársak testvérülésével végződött, a király mellett való lelkes tüntetésre adott alkalmat. Az ünnep allegorikus néma képpel végződött, amelyben Ausztria és Hungária hódol ó Felségének, mialatt a Ferencz gránátosok 1849-iki és 1899-iki egyenruhájukban tisztelegnek és a zenekar az osztrák hymnust játszsza. (Magy. Táv. Ir.)

Olasz anarchista Magyarországon.

Budapest, jan. 11. (Saját tud. táv.) Szászvárosban letartóztattak egy Gireldó Athanasio nevű olasz anarchistát, ki a király és tanácsosai meggyilkolására izgatott.

Koronás akadémikusok.

Szent-Pétervár, január 11. II. Oszkár svéd király és Erzsébet román királynét a tudományos akadémia tiszteletbeli tagjaivá választották. Hirth Frigyes müncheni akadémikust levelező-taggá választották. (Magy. Táv. Ir.)

A franciaországi események.

Páris, jan. 11. Az »Echo de Paris« ma egy újabb cikket közöl Quesnay de Beaurepaire tollából. Ebben a cikkben a szerző új körülményeket hoz fel, a melyekről azt hiszi, hogy alkalmas alapul szolgálhatnak újabb vizsgálatra. A közvélemény — ugymond — követeli ezt a vizsgálatot. A hadbíróság ítéletét nem szabad megtámadni, a míg az akkori bírák részrehajlását nem konstatálják. A legalitást tisztelni kell. Dreyfus hiveinek minden kétségen felül álló bírákat kell

követelniök s azért a büntetőtanács tagjait az egész semmitörvényes tagjaival kellené helyettesíteni. Ha Dreyfus hivei ezt visszautasítják, beismerik az ő bűnösségét. Quesnay de Beaurepaire fejtegetései abban csucosodnak ki, hogy az igazságügyminiszter nagyszabású vizsgálatot rendeljen el.

Páris, jan. 11. Henry özvegyének Reinach elleni pörében e hó 27-ére tűzték ki a tárgyalást.

A »Journal« arról értesül, hogy a Dreyfus kihallgatásával megbízott bizottság megnyugtató híreket hoz. Dreyfus formálisan tagadja, hogy valaha szó volt róla, hogy őt az Ördög-szigetről elvigyék. (Magy. Táv. Ir.)

Páris, január 10. (Saj. tud. távirata.)

A francia kormány valami veszedelemtől tart. Párisban tömérdek csapatokat vonnak össze.

A világbéke.

London, január 11. A fegyverkezések korlátozására irányuló mozgalom vezetői levelet kaptak Gagetól, az Egyesült-Államok pénzügyminiszterétől. Gage azt mondja, hogy az Egyesült-Államok, bár nem az ő dolguk a különben örvendetes mozgalom kezdeményezése, szívesen hozzájárulnak a nagy katonai hatalmasságok minden indítványához, mely a fegyverkezés korlátozására irányul. (M. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő Társas

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, január 11.

Az irányzat szilárd
Buza márcziusra — — — — — 9.47
Uj tengeri — — — — — 4.91

Rozs őszre — — — — — 8.10
Zab őszre — — — — — 5.79
Tengeri augusztusra — — — — —
Buza októberre — — — — —

Értéktőzsde.

Budapest, január 11.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	359.80
Magyar hitel	—	—	—	—	—	391.—
Államvasut	—	—	—	—	—	361.60
Rimamurányi	—	—	—	—	—	379.—
Magyar jelzalog	—	—	—	—	—	226.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	604.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	282.25
Villamos vasut	—	—	—	—	—	279.50
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	—	563.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	—	78.—

B é c s, január 11.

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	—	—	—	—	—	363.78
Magyar hitel	—	—	—	—	—	392.—
Államvasut	—	—	—	—	—	364.1/2
Birodalmi márka	—	—	—	—	—	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. január 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	120.—
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	97.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	—	119.70
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	96.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	100.75
Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	—	—	—	—	—	96.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	160.—
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	138.50
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	—	101.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	—	101.30
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	—	101.75
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	—	935.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	—	335.—
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	—	390.75
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	—	—	360.—
20 ánkos arany (Napoleon'or)	—	—	—	—	—	363.20
Német birodalmi márka	—	—	—	—	—	58.90
London vista	—	—	—	—	—	120.75
Párisi vista	—	—	—	—	—	47.87
20 márkás arany	—	—	—	—	—	11.79

A szorokbetűzésű feliratok:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.					
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Elesd >	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v. V. v. V. v. V. v. Gy. v.					
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48
Mező-Keresztes >	—	—	03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
Sáp >	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske, Derecske—Sáránd.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 02
P.-Ladány >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske érk.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	09 14
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03						
Nagy-Kátá >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nyomott laptulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.